

Justitsministeriet
Att.: Mikkel Reenberg
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Sendt via mail til jm@jm.dk, mir@jm.dk og
abme@jm.dk

Den 2. marts 2021

Høring over udkast til bekendtgørelse om ikrafttræden af visse bestemmelser i tv-overvågningsloven mv. (obligatorisk registrering af tv-overvågning)

Justitsministeriet har den 16. februar 2021 udsendt udkast til bekendtgørelse om ikrafttræden af visse bestemmelser i tv-overvågningsloven mv. (obligatorisk registrering af tv-overvågning). Dansk Erhverv har hertil følgende bemærkninger:

Generelle bemærkninger

Dansk Erhverv har tidligere afgivet bemærkninger i forbindelse med vedtagelsen af ændringerne til lov om tv-overvågning i 2020. Vi skal derfor henvise til vores høringssvar af 8. januar 2020, som fortsat står ved magt.

Vi skal imidlertid hermed uddybe og supplere vores kommentarer vedrørende POLCAM.

Baggrund

Formålet med registreringen i POLCAM er at give politiet et samlet overblik over kameraer til brug for politiets efterforskning. Baggrunden for registret er terrorangrebene i 2015 på Krudttønden og Synagogen, hvor politiet erfarede, at de bedste overvågningsbilleder var fra private kameraer, som politiet havde svært ved at finde, samt få adgang til.

Kravet om at kameraer, der overvåger områder med almindelig færdsel, skal registreres og vedligeholdes i POLCAM vil imidlertid kræve betragtelige administrative og økonomiske ressourcer for erhvervslivet, såvel som for boligforeninger, offentlige myndigheder mv. – ressourcer der ikke nødvendigvis står mål med at bibeholde eller etablere overvågningen af disse områder.

POLCAM har i sig selv kun en yderst begrænset værdi for detailhandlen ift. forebyggelse og opklaring af kriminalitet rettet mod detailhandlen. Registrering i og vedligeholdelse af POLCAM er derfor i det væsentligste alene en byrde uden nogen form for gevinst for erhvervslivet.

Kameraejerne er bekymrede for i hvilket øget omfang politiet fremadrettet vil rette henvendelse med henblik på at få adgang til optagelser. Allerede nu oplever detailhandlen at blive kontaktet af politiet med krav om udlevering af optagelser/harddisk, hvilket giver butikkerne omkostninger til såvel etablering af midlertidigt udstyr, som til tid og ressourcer. Det må forventes, at antallet af henvendelser vil stige, når Politiet får en database over alle lokationer med kamera.

Butikkerne godtgøres ikke i dag for den tid de bruger på hhv. at indtaste oplysningerne i POLCAM, vedligeholde POLCAM, supportere politiet med data fra optagelser, omkostninger til harddisk mv, hvorfor butiksejerne derfor nøje bør overveje, om gevinsten ved at overvåge områder med almindelig færdsel, står mål med omkostninger til at registrere og vedligeholde POLCAM, samt vederlagsfrit at servicere politiet.

Dansk Erhverv anbefaler derfor, at der indføres en form for godtgørelse til kameraejerne, når politiet rekvirerer optagelser, på samme måde som Politiet betaler for andre ydelser eller varer til brug for politiets arbejde.

Udfordringer

Der er ca. 25.000 detailhandelsbutikker i Danmark. Dertil kommer engrosbutikker, hoteller, restauranter, cafeer mv. Der findes ikke en opgørelse over, hvor mange af dem der har kameraovervågning – herunder hvor mange der overvåger områder, som benyttes til almindelig færdsel. Men det vil ikke være forkert at antage, at en meget stor del af danske virksomheder anvender tv-overvågning.

Da der ikke umiddelbart er nogen bagatelgrænse for, hvor meget et kamera skal overvåge et område med almindelig færdsel før det skal registreres, kan selv kameraer der er placeret indendørs med det formål at overvåge indendørs, alligevel bliver omfattet, hvis en lille del af optagelsen vedrører et område med almindelig færdsel uden for butikken, fx gennem en rude, eller når en dør åbner og lukker.

Det betyder, at samtlige butikker med overvågning nødvendigvis må gennemgå hele deres overvågnings-setup for at afklare, om de tilsigtet eller utilsigtet overvåger et område med almindelig færdsel. Dernæst skal de enten ændre kameraets vinkel eller nedtage kameraet, hvis ikke de vil bruge tid på at registrere og vedligeholde kameraet i POLCAM.

For nogle virksomheder, kan en gennemgang af samtlige kameraer klares meget hurtigt – hvis de fx bare har et enkelt kamera indvendigt – for andre kræver det en visuel og manuel gennemgang af samtlige kameraer i alle virksomhedens butikker, og i værste fald kan det ikke klares fra hovedkontoret, men skal klares manuelt i hver enkelt butik i hele landet. Der skal dermed afsættes betydelige ressourcer til denne gennemgang.

Det nye krav betyder, at kameraerne skal indtastes i POLCAM, hvilket skal ske manuelt med en lokation ad gangen. For en virksomhed, som fx har mere end 1.000 lokationer, er dette en betydelig administrativ byrde.

Og herefter skal POLCAM vedligeholdes løbende, med fuldstændig samme øvelse, da alle kameraer løbende skal tjekkes og der løbende skal skrives ind i POLCAM med rettelser og tilføjelser. Væsentlige ændringer skal med de nuværende regler ske inden for to uger efter ændringen er sket – det betyder i værste fald, at alle butikker skal tjekke deres overvågning hver 14. dag, da ansatte, kunder, håndværkere mv kan have fået justeret på kameraet eller et kamera kan være gået i stykker således, at kameraet ikke længere overvåger områder med almindelig færdsel.

Udfordringen er derfor, at den danske detailhandel, engroshandel, boligorganisationer, myndigheder mfl. skal anvende meget betydelige ressourcer på at indtaste og vedligeholde POLCAM.

Den første landsdækkende butikskæde har allerede taget konsekvensen af dette og valgt at fjerne al overvågning af områder med almindelig færdsel, mens andre kæder overvejer situationen.

Politiets brug af optagelser fra overvågning

Politiet benytter sig i dag af optagelser fra både butikkens indvendige (overvågning af ikke almindelig færdsel) og udvendige overvågning (overvågning af almindelig færdsel). Det foregår i dag oftest ved, at politiet henvender sig til en butik og forespørger på, om der er overvågning vedrørende en given periode. Denne henvendelse vil også skulle foretages i fremtiden, uanset hvordan

en registrering foretages i POLCAM, idet butikken for det første ikke nødvendigvis har gemt optagelsen der forespørges på og for det andet, at optagelsen ikke nødvendigvis kan benyttes – fx hvis det er en natoptagelse, foretaget af et kamera uden IR (infrarød).

Erhvervslivet har traditionelt stillet velvillet op og hjulpet politiet med optagelser fra butikkers overvågning. Også når det gælder kriminelle handlinger, der ikke vedrører butikken. Det er vigtigt at være opmærksom på, at kameraerne er opsat af butikken i kriminalitetsforebyggende henseende – forstået som kriminalitet rettet mod butikken. Når butikkerne derfor udleverer overvågning til politiet af hændelser der ikke vedrører butikken, så sker det i det væsentligste frivilligt, som en service og hjælp til politiet, uden butikken er forpligtet. Det ændrer registreringen i POLCAM ikke ved – det er fortsat ikke et krav, at butikker udleverer overvågning til politiet uden retskendelse

Den tekniske løsning

Den løsning politiet har valgt er, at virksomhederne manuelt skal indtaste alle de adresser hvorpå de har kameraer der overvåger områder med almindelig færdsel. For nogle virksomheder drejer det sig om mere end 1.000 lokationer, som skal indtaste manuelt. Det er lokationer, som for den væsentligste del allerede er registeret i bl.a. CVR-registret som p-enheder.

Det er derfor utilstedeligt, at man fra politiets side ikke har valgt at anvende en løsning, hvor man benytter allerede indtastet data fra offentlige registre, men at man pålægger virksomhederne en unødigt og ikke ubetydelig ekstra byrde ved at skulle indtaste det hele en gang til.

Løsningen er generelt utidssvarende og oveni det forventer politiet at skulle håndhæve registreringspligten fra 15. marts 2021, hvilket er en fuldstændig urealistisk tidsplan for at få indtastet mange tusinde lokationer i registret.

Der er behov for en nem og smidig løsning til at registrere og vedligeholde POLCAM. En løsning, som både sikrer, at politiet har adgang til data de har brug for, og at butikken ikke skal benytte uanede mængder af ressourcer på at registrere og vedligeholde registret.

Derfor har Dansk Erhverv løbende siden 2016, da pilotprojektet omkring POLCAM blev udrullet, rakt ud til Rigspolitiet for at bidrage til, at der blev lavet den bedst mulige løsning på registret, for såvel politiet som kameraejerne. Samtidig har vi også overfor Rigspolitiet flere gange udtrykt bekymring for den mængde af ressourcer, som skulle anvendes på at indtaste data i registret.

I sommeren 2020 rettede Dansk Erhverv desuden henvendelse til såvel Rigspolitiet som Justitsministeriet med henblik på at blive inddraget i processen omkring udformningen af den tekniske løsning på registret. Vi afholdt møde med Justitsministeriet i juni 2020 og med Rigspolitiet i september 2020, hvor Rigspolitiet oplyste, at den tekniske løsning allerede var fastlagt, hvorfor vi ikke kunne ændre noget.

På et møde den 27. januar 2021 blev det samtidig klart, at den løsning, som Rigspolitiet har lavet, er meget uhensigtsmæssig og administrativt tung for kameraejerne, hvorfor Dansk Erhverv samme dag rettede henvendelse til Justitsministeriet igen, med henblik på, at få stoppet udrulningen af løsningen med henblik på, at vi i fællesskab kunne lave en mere hensigtsmæssig løsning.

Den 16. februar 2021 oplyste Justitsministeriet, at Dansk Erhvervs henvendelse var videresendt til Rigspolitiet, med henblik på at de skulle svare. Der er imidlertid fortsat ikke modtaget svar fra Rigspolitiet.

Dansk Erhverv, eller andre interessenter, er på intet tidspunkt blevet inddraget i udformningen af den endelige tekniske løsning af registret. Der er ikke på noget tidspunkt taget højde for at lave en løsning, som både ville kunne tilgodese politiets behov, såvel som kameraejernes behov for en nem og smidig løsning. Vi står derfor i dag med en løsning, som er utidssvarende og uhensigtsmæssigt udformet, som er yderst ressourcekrævende for kameraerne at anvende og som i øvrigt har været ramt af tekniske fejl (systemet går i time-out – Rigspolitiet oplyser, at fejlen angiveligt skulle være løst).

Crimestat

Dansk Erhverv har siden pilotprojektet i 2016 bidraget konstruktivt, positivt og aktivt til politiets arbejde med registret i det omfang det var muligt. Bl.a. har vi leveret data til Politiet til brug for pilotprojektets kameraregister i form af udtræk fra vores system Crimestat. Politiet har overført den tidligere leverede data fra Crimestat til POLCAM. Imidlertid har Politiet overført et ældre udtræk fra 2019, hvorfor den overførte data naturligvis er stærkt fejlbehæftet, med forkerte kontaktoplysninger, forældede oplysninger, ophørte butikker mv. Dansk Erhverv ville naturligvis gerne have leveret et opdateret udtræk fra Crimestat, hvis vi var blevet spurgt.

Der er derfor behov for at det sikres, at data, som Rigspolitiet selv har indlagt i POLCAM skal verificeres af kameraejerne inden en frist, og hvis dette ikke sker, at data enten bliver slettet, eller markeret som værende ikke-verificeret, således at kameraejerne ikke er ansvarlige for den fejlbehæftede data og ikke kan blive pålagt en bøde herfor.

Løsning

Det er Dansk Erhvervs holdning, at registrering i POLCAM bør være frivillig, men vi anerkender, at loven er vedtaget og gældende og anbefaler derfor inden for disse rammer følgende:

- At der ikke skelnes mellem, hvad kameraet optager – alle lokationer med kamera kan registreres på lige vilkår i POLCAM. Butikken behøver dermed ikke at undersøge, om kameraet overvåger områder med almindelig færdsel eller andre områder.
- At registrering alene skal opdateres en gang årligt og der således ikke er en pligt til at opdatere senest 14 dage efter væsentlige ændringer. Hvis ovenstående punkt accepteres, vil der også som oftest være et andet kamera i drift, selvom et kamera ikke længere skulle være i drift.
- At det er muligt at tilføje lokationer via p-numre i CVR registreret, så data om lokationer der allerede er i et offentligt register kan genbruges og ikke skal indtastes på ny. Dermed sparer butikken tid på at skulle indtaste lokationer og samtidig sikres det, at adresser altid er opdateret med navn på butikken, samt oplysninger om, at butikken er lukket, overdraget til en anden mv., ligesom nye butikker automatisk tilføjes registret, hvorefter butikken alene skal verificere om der er overvågning på lokationen eller ej.
- At registrering og opdatering i POLCAM kan ske ved upload af en fil (fx excelfil) eller via et API, således, at hver butik og tilknyttet data ikke nødvendigvis skal indtastes manuelt.

Vi anbefaler derfor, at Justitsministeriet og Rigspolitiet stopper udrulningen af POLCAM og inddrager Dansk Erhverv i den endelige udformning af registret, så der sikres et register, som er tidssvarende og brugervenligt for alle parter.

Ikrafttræden

Den 3. juli 2020 udsendte Rigspolitiet en orientering om den obligatoriske registreringsordning i Politiets Kameraregister. Heraf fremgik, at den obligatoriske registreringspligt i Politiets Kamera-register ville træde i kraft, når en ny teknisk løsning var på plads, og at Rigspolitiet forventede, at dette ville ske hurtigst muligt og senest den 1. marts 2021.

Den 23. februar 2021 udsendte Rigspolitiet orientering vedrørende obligatorisk registrering i Politiets Kameraregister, hvoraf det bl.a. fremgik at det fra den 15. marts 2021 bliver obligatorisk for både virksomheder, offentlige myndigheder, samt private aktører med tilladelse til at foretage tv-overvågning at registrere de kameraer, der overvåger gade, vej, plads eller lignende område, der benyttes til almindelig færdsel. Tv-overvågning opsat inden d. 15. marts 2021 skal være registreret senest d. 29. marts 2021. Tv-overvågning opsat efter d. 15. marts 2021 skal være registreret senest 14 dage efter opsætning.

Følgende fremgår desuden af politiets hjemmeside¹:

”Private virksomheder, offentlige myndigheder, foreninger, mv., der i henhold til tv-overvågningsloven eller efter særlig tilladelse fra politiet foretager tv-overvågning af et område, der benyttes til almindelig færdsel, har fra den 15. marts 2021 pligt til at registrere deres tv-overvågningskameraer samt indberette væsentlige ændringer i Politiets Kameraregister – også kaldet POLCAM.

Tv-overvågning opsat inden 15. marts 2021

Tv-overvågning opsat inden den 15. marts 2021 skal være registreret senest d. 29. marts 2021.

Tv-overvågning opsat efter den 15. marts 2021

Tv-overvågning opsat efter den 15. marts 2021 skal være registreret senest 14 dage efter opsætning.”

Politiet har således allerede inden bekendtgørelsen er vedtaget, valgt at pålægge virksomheder mfl. en registreringspligt. Dansk Erhverv tager stærkt afstand fra, at politiet pålægger virksomheder mfl. byrder, som der endnu ikke er hjemmel til.

Det fremsendte forslag til bekendtgørelsen om ikrafttræden synes derfor at være en ren skinhøring.

Uanset dette, så anbefaler Dansk Erhverv, at bekendtgørelsen først træder i kraft, når der er udarbejdet en teknisk løsning, som også er brugervenlig, samt nem og smidig at anvende for kameraejeren. Hvis ministeriet ruller den nuværende tekniske løsning ud, anbefaler vi, at det i bekendtgørelsen sikres, at kameraejerne har en passende frist til at foretage registrering i POLCAM. Fristen skal modsvare den betydelige mængde ressourcer kameraejerne skal anvende på registreringen i POLCAM, hvorfor vi anbefaler, at den endelige registreringspligt fastsættes til 31. december 2021.

Dansk Erhverv står naturligvis til rådighed for uddybning af vores høringssvar.

Med venlig hilsen,

Henrik Lundgaard Sedenmark
Chefkonsulent

¹ <https://politi.dk/indberet-eller-registrer/registrer-dine-overvaagningskameraer>